

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LXI. ÉVF.

KÖZLÖNYE

13—14. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 15-én.

* Előfizetési díj egy évre 160 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 K alapítványt tettek, valamint a rendes tagok az esedékes alap. kamat, illetőleg 20 K évi tagsági díj, valamint az 1922. évre a 2000 K-nál kevesebbet alapított alapító tagokra kivett 120 K, illetőleg a rendes tagokra kivett 140 K pótdíj fejében kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 K-nál kevesebbet alapítottak, ezenfelül 10 K-t fizetnek.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

« A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnak. »

(Telefon : 37—22.)

Kérelem az Országos Erdészeti Egyesület tagjaihoz.

(A pótdíjak emelése.)

Az Országos Erdészeti Egyesület június hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlésének alább közölt jegyzőkönyvéből az egyesület t. tagjai értesülést szerezhetnek arról a súlyos, sőt válságosnak nevezhető anyagi helyzetről, amelybe egyesületünk pénzünk elértéktelenedése következtében jutott. Utalva az ott adott helyzetképre, ezen a helyen csak azt a tényt kívánjuk kiemelni, hogy gazdaságilag lehetetlen tagjainknak továbbra az eddigi évi 60 K tag- és pótdíjért az Erdészeti Lapokat nyújtani, amelyeknek évfolyama — bár tartalma meg van szorítva és kiállítása a legegyszerűbb — a mai árak mellett 250 K-ba kerül, nem is szólva az egyesület többi életszükségletéről.

A rendkívüli közgyűlés ennek következtében, noha a helyzet gyökeres orvoslását nem a tagjárulékok emelésétől várja, egyhangulag elhatározta, hogy az említett aránytalanság enyhítése végett a *rendes tag* által a 20 K évi tagdíjon felül fizetendő pót-

dijat az 1922. évre 140 K-ra, azon *alapító tagok pótdiját* pedig, akik 2000 K-nál kevesebbet alapítottak, 120 K-ra emeli.

Eszerint a rendes tagok a j. évre összesen 160 K-t, az említett alapító tagok pedig 120 K-t tartoznak fizetni.

Tisztelettel felkérjük ennek következtében mindazon t. tagjainkat, akik az említett összegeknél eddig kevesebbet fizettek be, vagy netalán a múlt évekről is hátralékban vannak, hogy befizetéseiket kiegészíteni s a régebbi hátralékokat is rendezni szíveskedjenek.

Erre a célra jelen számunkhoz postautalványt csatolunk.

*Az Országos Erdészeti Egyesület
titkári hivatala.*

Alátelepítéssel kapcsolatos felújítás a telkii közalapítványi uradalomban.

Az Országos Erdészeti Egyesület a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr engedélyével m. hó 17-én a Budapest közelében fekvő telkii alapítványi erdőgondnokságba tanulmányutat rendezett, amely úgy érdekességénél fogva, mint azon szíves fogadtatás miatt, amelyben a közalapítványi kartársaktól részesültünk, a résztvevők kedves emlékezetében fog maradni.

A tanulmányuton résztvettek: a vallás- és közoktatásügyi minisztérium részéről Hinfner György min. tanácsos, Náray Lajos főerdőmérnök és Vajda Gyula erdőmérnök, mint vendégek pedig: Balogh Ernő min. tan., Beyer Jenő főerdőtan., Bíró Zoltán nyug. min. tan., vezérigazgató, Brannich Gyula főerdőszámtanácsos, Bund Károly titkár, Eránosz A. János főerdőtan., Hammersberg Géza min. tan., Irinyi Aurél erdőtan., Kovács Gábor min. tan., Medveczky Ernő főerdőtan., Molcsányi Gábor főerdőmérnök, Ondrus Gyula főerdőtan., Pukács Endre főerdőmérnök, Sándor Jenő és Winkler Miklós főerdőtanácsosok.

A társaság a Zugligetből indult kocsin a budakeszii kincstári erdőbirtokkal és gróf Tisza István örökösei nagykovácsii erdejével szomszédos telkii alapítványi birtokra.

Elsőnek a kirándulók egy szép, mintegy 15 éves, lapályos fekvésű fiataloson haladtak át, amely kocsántalan és kocsános tölgyből, valamint cserből állott. Itt *Hinfner* min. tanácsos rövid körvonalakban ismertette az erdőgondnokság általános viszonyait és különösen az általa 1902-ben kezdeményezett s azóta következetesen folytatott alátélepitéses felújítási üzemet.

A telkii erdő mintegy 40 év előtt került a közalapítványi erdőgazdaság kezelése alá. Kiterjedése 2422 kat. hold és 200—500 méter tengerszint feletti magasságokban terül el, tehát előhegy-ségi jellegű. Az uralkodó kőzet a dolomit. A talaj a völgyekben és csekélyebb lejtű nyergekben eléggé mély, a hegygerinceken és kupokon ellenben sekély és köves (u. n. kopaszok).

Az idős faállomány a déli oldalakon tulnyomóan cserből, kisebb mértékben kocsántalan tölgyből áll, az északi oldalon, amely a terület kisebb része, a gyertyán az uralkodó faj, amely nagy terjeszkedési hajlammal bír.

Az erdő eredetileg hosszú ideig 40 éves fordulóban sarj-erdőként kezeltetett. Ennek következtében a közelmúltban és a jövőben is többnyire sarjról eredt alárendelt minőségű, tulnyomóan cserből álló részletek kerültek és kerülnek kihasználásra. Az 1885. évben készült az első rendszeres üzemterv, mely 60 éves átmeneti vágásfordulót állapít meg. A legközelebbi revízió alkalmával ennek 80 évre való felemelése van tervbe véve.

A kihasználás a fokozatos felújító vágásnak nálunk általában szokásos módján történt: a fél fatömegre kiterjedő vetővágással és ezt 5—6 évre követő tarvágással. A vetővágás után visszamaradt fatömeg egyes esetekben két vágással távolított el, ami a felújítási időt 8—10 évre nyújtotta meg.

Amidőn *Hinfner* ezelőtt több mint két évtizeddel a telkii erdőgondnokság vezetését átvette, a fiatalosok állapota nem elégítette ki, mert a tulnyomóan cserből álló faállományok alatt a tölgy a kívánatos mértékben nem ujlhatott fel természetes uton, ellenben a gyertyán tért hódított, másfelől pedig az aránylag alacsony vágatási kor (40—70 év) mellett a keletkező tuskósarjak elnyomással fenyegettek mindent.

A természet mostohasága következtében ettől többé-kevésbé függetleníteni kellett a felújítást, hogy nemesebb fajfajokból álló

hézagmentes fiatalosok keletkezzenek. *Hinfner* erre a célra igen helyesen nem a tarvágást és ezt követő ültetést vagy vetést, hanem az *alávetést* választotta abban az alakban, hogy a vágás-területet az első átritkítást közvetlenül megelőzően sűrűn tölgy-makkal vetette alá. A munkások szorosán egymás mellett haladtak és minden lépésre 2—3 makkot raktak a kapavágásba.

Ezenfelül gondoskodni kellett a buján felverődő tuskósarjak és gyomnövények féken tartásáról, amit a kellő állománynevelés és nevezetesen időnkint megismételt tisztító vágások által sikerült elérni. A közalapítványi erdők vezetősége nem riadt vissza attól sem, hogy a szükséges tisztítógátások akkor is elvégeztessenek, ha jövedelmet nem hajtanak, sőt kiadást okoznak.

*

A kirándulók kereken 400 hold ily uton szép sikerrel felújított vágás-területet láttak, az eljárás eredményessége tehát a megtekintett vágásokban, amelyek kevés kivétellel általában déli kitétségek és felette vizszegények, nagy területeken be van igazolva és teljes elismerésre talált. Bár mindenütt az országban ennyire sikerült fiatalosokat látnánk! A tiszta, vagy csak kis mértékben tölgygyel kevert, sarjeredetű, koravénhedt cseresekben, az adott száraz talajon a természetes felújítás kevés kilátással birt s nevezetesen az ott csak alárendelten előforduló tölgy terjesztésére módot nem nyújtott, ellenben az alátelepítés, *kapcsolatban intenzív állományápolással* vidor növésű, utólagos pótlásra egyáltalában nem, vagy csak kis mértékben szoruló fiatalosokat produkált.

Ha mégis a kritika szigorú bonczkése alá vesszük a látottakat, legfeljebb az iránt lehet kétség, vajjon a legszárazabb talajrészeket nem kellett volna-e a csernek átengedni? A jövő fogja megmutatni, hogy a tölgy ezeken a területrészeken, bár ma biztatón tenyészik, a jövőben milyen fejlődést fog mutatni. Az alátelepítés részben vásárolt makkal történt s e között kocsános tölgy is volt, amely csak a lapályos fekvésű és mélyebb talaju részeken van helyén. Sajnos, Csonka-Magyarországon hovatovább nehezebb lesz a makkszükségletet saját gyűjtésből fedezni, mert makktermő tölgyeseink alig vannak.

Összefoglalva a kiránduló társaság fesztelen beszélgetés közben megnyilvánult véleményét, megállapíthatjuk, hogy a leírt

felújítási mód kiváló sikerrel jár és mindenütt követést érdemel, ahol a természetes felújítás — még tökéletesebb kivitelében is — a megfelelő anyaállományok hiánya, a kívánt fanemcsere, vagy a talaj nagy szárazsága miatt nem vezet kellő eredményre. A német erdőgazdaság is gyakran nyul a természetes felújítás kiegészítéséül az alátelepítéshez (Spessart, kélheimi erdő, Frankfurt város erdeje, számos poroszországi erdő) és hasonló szép eredményeket láttunk némely horvátországi kincstári erdőben (Sokolovac, Draganec).

Ahol a természetes felújítás jó növésű, bár sarjról eredt anyaállományokban üdébb, fogékony talajon tölgyeseinkben eredménnyel jár, neki adunk előnyt, lapályos, mély és erőteljes talajon a 2—3 évre terjedő mezőgazdasági köztes használattal való tölgytelepítés jogosultságát is elismerjük, a leirt vagy ehhez hasonló viszonyok között azonban éppen Csonka-Magyarország számos szárazabb termőhelyén a telkiihez hasonló eljárás is, melynek szép eredményét úgy 15 éves, mint egészen apró fiatalosban egyaránt láthattuk, kétségkívül nagy jelentőséggel bír.

Nem hangsúlyozhatjuk emellett eléggé a kellő állományápolás szükségességét. A fel-felburjánzó tuskósarjakat, a kelleténél nagyobb számban betolakodó gyertyánt ismételten ki kell vágni. Hogy még az eléggé későn alkalmazott tisztító vágás is hasznos, azt *Hinfner* min. tanácsos szembeszökően beigazolta, amidőn az 1894—95. évi vágásvonalon végigvezetett. Mindkét oldalon a régi, primitív természetes felújítás eredményei voltak láthatók. Mig azonban jobboldalt tisztító vágás nem végeztetett s ezért kizárólag csersarjából és gyertyánból állt a fiatalos, addig baloldalt a bár későn végzett tisztítóvágás eredményeként az elnyomásnak kitett tölgyjujulat egy része is meg volt menthető és ma az állománynak számottevő része. A tisztított állomány összbenyomása is természetesen sokkal kedvezőbb.

Végül meg kell még emlékeznünk a hegyéleken, köves tisztásokon nagy következetességgel végzett feketefenyőültetésekről, amelyek ma már a záródáshoz közel állanak.

A kiránduló társaság egy tanulságos és szép nap emlékével tért vissza este Budapestre.

